

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ**

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітня програма

Всі

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 31 січня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Управління місцевим економічним розвитком
Викладач (-і)	Ємець Ольга Іванівна, доц., к.е.н., доц. кафедри теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380979040894
Е-mail викладача	olha.yemets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktype.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Управління місцевим економічним розвитком – вивчає і розкриває процеси, в яких державні та місцеві органи влади, бізнес і неурядові (громадські) організації працюють разом задля створення кращих умов для економічного зростання і додаткової кількості робочих місць.</p> <p>Предмет дисципліни «Управління місцевим економічним розвитком» – вивчення механізмів прийняття ефективних рішень щодо розвитку окремої території через активізацію підприємницьких структур в умовах динамічного середовища.</p> <p>Об’єкт дослідження «Управління місцевим економічним розвитком» – діяльність територіальних громад, із врахуванням галузевих та територіальних особливостей.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Засади місцевого економічного розвитку (МЕР). Змістовий модуль 2. Вектори успішного бізнесу в громаді.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета – сформувати у студентів комплекс знань з управління місцевим економічним розвитком; допомогти оволодіти інструментарієм прийняття ефективних рішень щодо розвитку територіальної громади в умовах динамічного середовища.</p> <p>Завдання. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні: знати основну мету та визначити головні категорії місцевого економічного розвитку; знати про планування місцевого економічного розвитку, із врахуванням галузевих та територіальних особливостей; ознайомитись із сучасним станом розвитку громади та її проблемами; сформувати бачення перспектив розвитку громади в регіоні.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньої програми:</p> <p>знати: нормативно-правові документи щодо місцевого розвитку в Україні. суть місцевого економічного розвитку. послідовність процедури прийняття рішень в управлінні місцевим розвитком.</p> <p>вміти: визначати фактори, що впливають на економічний розвиток. застосовувати знання для управління місцевим розвитком. долати перешкоди та ризики місцевого економічного розвитку. обмінюватися досвідом з іншими партнерами щодо особливостей місцевого розвитку.</p> <p>Студент повинен мати навички:</p>	

використовувати взаємозв'язки між стейкхолдерми на різних рівнях місцевого розвитку роботи в команді.

Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими **комунікаціями**:

здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують;

здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.

Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває **автономності та відповідальності**, що проявляється у такому:

здатність управління комплексними діями;

здатність подавати результати виконаних самостійно або у складі колективу досліджень щодо аналізованих економічних явищ та процесів у формі розв'язаної задачі, презентації;

здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

4. Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах управління місцевим економічним розвитком або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування територіальної громади і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності

Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо векторів розвитку територіальної громади.

Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур.

5. Програмні результати навчання

Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в управлінні розвитком територіальної громади.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14
семінарські заняття	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	всі	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	лекції ї	семінарські заняття	самостійна робота	лекції ї	семінарські заняття	самостійна робота
Тема 1. Місцевий розвиток у контексті національних, регіональних та європейських тенденцій. Розуміння й виміри (галузі) місцевого економічного розвитку	2	2	12	2		14

Тема 2. Місцевий розвиток: фактори впливу, перешкоди та ризику	4	4	8		2	14
Тема 3. Дійові особи місцевого розвитку та їхні ролі	2	4	10	2		14
Тема 4. Управління місцевим розвитком	2	2	12		2	14
Тема 5. Співпраця й обмін досвідом між урядами, органами місцевої влади й іншими партнерами з урахуванням відповідних національних реалій	4	4	8		2	14
Індивідуальне завдання			10			10
Усього годин	14	16	60	4	6	80

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)				
	Поточне тестування та самостійна робота			Екзамен (Екзаменаційна робота)	Сума балів з навчальної дисципліни
	Модуль 1	Модуль 2			
	Поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне завдання		
	Усне опитування, тестування	Тестування (КРС)	Презентація	Тестування	
	30 балів	10 балів	10 балів		
	50 балів		50 балів	100	
Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою					
Шкала оцінювання для екзамену					
університетська		національна		шкала ECTS (ECTS)	
90 – 100		5	відмінно	A	
80-89		4	добре	B	
70-79				C	
60-69		3	задовільно	D	
50-59				E	
26-49		2	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	
1-25				незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час усних відповідей на семінарських заняттях, а також шляхом тестування по окремих темах сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль множиться на коефіцієнт 6 і переводиться у 30 бальну шкалу.				

	Оцінка	Умови отримання оцінки
	5 «відмінно»	<ul style="list-style-type: none"> - повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні і вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
	4 «добре»	<ul style="list-style-type: none"> - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.
	3 «задовільно»	<ul style="list-style-type: none"> - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце замінки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.
	2 «незадовільно»	<ul style="list-style-type: none"> - студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,1. Максимальна оцінка за тестування становить 10 балів.	
Вимоги до	Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуального завдання	

письмової
роботи

– “SMART спеціалізація у вашій територіальній громаді”.

Індивідуальні завдання виконується у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви територіальної громади, шифру групи та прізвища виконавця. Студент бере за основу одну територіальну громаду і описує концепцію смарт-спеціалізації та відповідну постановку мети, яка сприяє економічному зростанню в регіоні через краще розкриття його потенціалу.

Оформляють індивідуальне завдання у вигляді презентації Power Point (захист відбувається на останньому семінарському занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).

Максимальна оцінка за індивідуальне завдання становить 10 балів.

Бали	Умови отримання балів
10 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів. При виконанні практичної частини застосовує системні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.
9 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з програмним матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно в повному обсязі. При виконанні практичного завдання студент припускається окремих неточностей.
8 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання студент ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практична частина виконується в цілому правильно, при виконанні студент припускається окремих несуттєвих помилок.
7 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконуються в цілому правильно, при його виконанні студент припускається несуттєвих помилок.
6 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, проте при викладенні програмного матеріалу допущено незначні помилки. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно. При його виконанні студент припускається несуттєвих помилок.
5 балів.	Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено суттєві погрішності, які впливають на зміст відповіді. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.
4 бали	Теоретичні запитання розкриті неповно, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій.

	<p>3 бали</p> <p>Теоретичні запитання розкриті неповно або зовсім не розкрито. При виконанні практичного завдання припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.</p>
	<p>2 бали</p> <p>Студент виконати практичне завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуації, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні. Теоретичні запитання не розкриті.</p>
	<p>1 бал</p> <p>Студент виконати практичне завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій. Теоретичні запитання не розкриті.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за такі види робіт: Поточний контроль (максимум 30 балів). Самостійна робота (максимум 10 балів). Індивідуальне завдання (максимум 10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>
Підсумковий контроль	<p>Екзамен (максимум 50 балів) проводиться у тестовій формі. Структура екзаменаційного білета: 25 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (d-learn.pu.if.ua). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,5. Максимальна оцінка за тестування становить 50 балів. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).</p>
8. Політика навчальної дисципліни	
<p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.</p>	
9. Рекомендована література	
Наочні матеріали	

1. Управління розвитком об'єднаних територіальних громад на засадах громадської участі : навч. посіб. / [Берданова О. В., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Колтун В. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф.]. Київ, 2017. 129 с. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Управління-розвитком-ОТГ.pdf>

2. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування: практичний посібник : у 5 част. / Н. Балдич та ін.; Федерація канадських муніципалітетів / Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст». К., 2020. Част.1: МЕР: сучасні концепції, моделі та ресурси. 104 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

3. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад : постанова Кабінету Міністрів України від 8 квіт. 2015 р. №214. URL: <https://cutt.ly/BuokgDc> (дата звернення: 17.01. 2022).

4. Про затвердження перспективного плану формування територій громад Івано-Франківської області : Розпорядження Кабінету міністрів України від 22.04.2020 URL:<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-perspektivnogo-p-a483r>

5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://cutt.ly/SuogljY> (дата звернення: 17.01. 2022).

6. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вер. 2019 р. №722/2019. URL: <https://cutt.ly/2uod8sa> (дата звернення: 17.01. 2022).

Наукові публікації

7. Пакуліна А.А., Кулімякіна Д. Ю. Теоретичні засади економічного розвитку та підтримки малого й середнього бізнесу на регіональному рівні. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: 73. URL: <https://philarchive.org/archive/BEZCAPv1#page=73>

8. Резнікова Н. В., Іващенко О. А., Курбала Н. В. Тенденції розвитку малого і середнього бізнесу та його вплив на економічну кон'юнктуру і конкурентоспроможність розвинених країн. Економіка та держава 10 (2020): 4-14.

9. Ємець О. І. Управління інвестиційною діяльністю в умовах децентралізації // О.І.Ємець // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Науковий збірник. Випуск 15. – Т.1. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – С. 58-68.

10. Управління розвитком об'єднаних територіальних громад на засадах громадської участі : навч. посіб. / [Берданова О. В., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Колтун В. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф.]. Київ, 2017. 129 с. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Управління-розвитком-ОТГ.pdf>

11. Yemets O., Shelenko D., Balaniuk I. Investment environment for the development of amalgamated territorial communities. Economic Development: Global Trends and National Peculiarities. Collective monograph. Poland: "Publishing House "Baltija Publishing", 2020. P. 348-362. DOI: 10.30525/978-9934-588-61-7-24.

12. Uliana Z. Vatamaniuk-Zelinska, Nataliia Tkachova, Yevhen M. Dankevych, Olha I. Yemets, Oleh F. Stasiv. (2021). Small business support in the territories in a decentralized environment. Revista San Gregorio. No 44, pp.98-112. (Web of Science, <http://revista.sangregorio.edu.ec/index.php/REVISTASANGREGORIO/article/view/1596/17-uliana>).

Ємець О.І.

Доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки